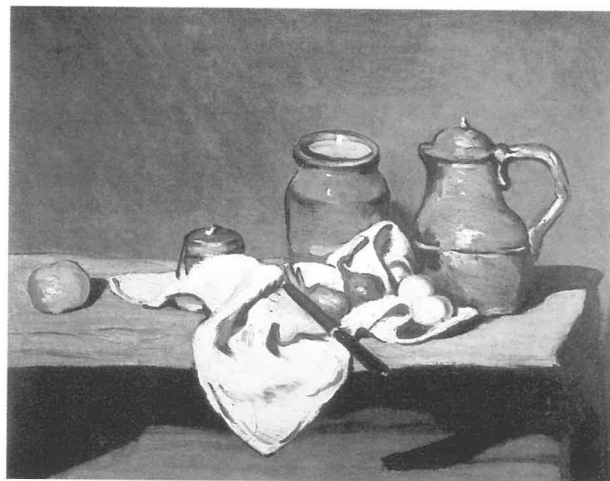


Csendélet narancssal

Olaj, papírlemez, 50,5x57 cm

Jelezve jobbra lent: töredékes szignó

Kikiáltási ár: 20 000 000 Ft / 80 000 EUR



Paul Cézanne: Csendélet gyümölcsökkel és kávéskannával, 1869, Musée d'Orsay, Párizs



Vincent van Gogh: Csendélet Bibliával, 1885, Rijksmuseum, Amsterdam

Lampérth mint „jolly joker”

Nemes Lampérth József egy képzeletbeli magyar művészettörténeti kártyajáték egyik legerősebb lapjaként szerepelhetne. Az utóbbi évtizedekben ilyen „ütőkártyaként” jelent meg, a huszadik század első fele magyar festészetét és grafikáját bemutató kül- és belföldi tárlatok legtöbbszörén. Kivételes stílus-teremtő erejű művészete helyet követelt magának a modern kolorista hagyományainkat feltérképező *Lumières magyarok* kiállításon és az internacionális fauvizmus legutóbbi párizsi seregszemléjén is. A Magyar Nemzeti Galéria 2006 tavaszán megrendezésre kerülő *Matisse és a magyar vadak* munkacímű kiállításán is ott sorakoznak majd az első világháború előtt festett remekei. Párizsban született művei már bátran bevonhatóak a nem kevés történelmi ravasz-sággal megkonstruált és rohamosan táguló École de Paris körébe. A magyar avantgárd tárgyalásánál megkerülhetetlen életmű a nemzetközi modernizmusok élvonalában is „állja a sarat”, így Lampérth művészete lassan de biztosan elfoglalja őt megillető helyét a huszadik század európai művészettörténetének palettáján is.

„Barbár vízió”

A huszadik század első évtizedében, az amerikai és óceániai, de legfőképp az afrikai törzsi művészet vált az új művészi kifejezési formák kutatásának egyik legfőbb forrásává Európában. Az addig ismerttől meglepően eltérő színezésű és arányrendszerű afrikai maszkok, totemek és fétistárgyak „primitivizmusa” az európai expresszionizmusok egyik legfontosabb kiindulópontja lett.

Lampérth egy csendélettel mutatkozott be a nagyközönség előtt 1910 novemberében. E mű párdarabja a most felbukkant, azonos témájú festmény. Az itt bemutatott, vadsáig nyers színkontrasztokkal és alig zabolázott ecsetkezeléssel megfestett csendélet, Lampérth legkorábbi ismert olajképei közé tartozik. Kállai Ernő művészettörténész szerint, Lampérth „grandiózusan és teremtő értelműen keleti, barbár vízióval gazdagította művészetünket”. Bár Kállai e megjegyzése konkrétan a művész édesapját ravatalán megöröklítő festményére vonatkozott, de tágabb értelemben Lampérth egész életművére érvényes megállapítás. Lampérth művészetének „barbár” mivolta nem műveletlenségéből vagy a klasszikus európai szépségideál évezredek kánonját illető tájékozatlanságából fakadt – mivel a Szépművészeti Múzeum könyvtárának a művészek közül nála rendszeresebb látogatója alig akadt az 1910-es években – hanem abból az őszinte és nyers művészi alapállásból, mellyel már főiskolás társai rettenettel vegyes csodálatát is kivívta. Lendületes, bátor, csupán a lényeg visszaadására szorító festészetének indulásához Édouard Manet puritán csendéletei, Paul Cézanne masszív, plasztikusan mintázott korai festményei, Vincent van Gogh nehezen kordában tartott energiáktól fészülő képei, de legfőképp Pablo Picasso és Henri Matisse forradalmian új művei adtak bátorítást.

Rum Attila

